

Provizorični učitelji (učiteljice) brez usposobljenja dobe 80 % one plače, ki je določena za definitivne na onem mestu.

11.) Dalje se je vničil § 31 dež. šol. zakona z dne 3. novembra 1874 in se določilo, da potrebujejo provizorični podučitelji za poroko dovoljenja od okraj. šol. oblasti, a ženskemu osebju se je vzela pravica do poroke. Žensko učiteljstvo, ki se poroči, je odpuščeno iz službe 1. dan meseca po poroki, a izplača se mu kot odpravnina dvojni znesek onega, kar je že vplačalo v pokojninski zalog.

To so glavne poteze izprememb, ki so jih sklenili v zadnjem zasedanju našega dež. zbora. Omeniti mi je le še, da sme upokojeno učiteljstvo, ne da bi bilo v nevarnosti, da izgubi pokojnino, opravljati javne službe, s katerimi je zvezana plača. Kako so se vedli razni poslanci pri tem, pa sporočim ob prihodnji priliki.

Dr. Sitnež.

V ofenzivi.

(Dalje.)

Pribiti pa moramo, da razumemo pod besedo klerikalizem le one duhovnike in lajke, ki vedoma in s premislekom rujejo v javnem in zasebnem življenju, se pehajo in bore za ljudsko nadvlado, čast in slavo s sredstvi, ki so veri naravnost nasprotna in ki bijejo resnici naravnost v obraz. Klerikalizem očitno taji, da bi bil škof odgovoren za početje svojih podložnikov v političnih zadevah in za nesramno pisarijo po časnikih. Krek sam pravi: »Če Tibera izstopi, če Nil ne izstopi — po škofih! To je krivično, sloni na neresnici, zavira trezen razvoj, ker slepi.« To trdimo tudi mi, da je krivično, da bi škof moral ravno povsod imeti svoj nos. On naj skrbi za dušni blagor, red in razvoj cerkvenih zadev v svoji škofiji, temu ne ugovarja nihče. Čegavi so bili pred volitvami hujskujoči ter skozinsko skoraj samo politični pastirski listi in navodila za ljudstvo in duhovščino? Kdo daje dobre župnije onim duhovnikom, ki se izkažejo kot posebno dobri hujskači in zaslužni konsumarji? Kdo šikanuje in celo v pokoj sili one duhovnike, ki se nočejo udeleževati bratomornega boja, marveč mirno izpolnujejo svoje stanovske dolžnosti? Kdo podpira naravnost hujskajoče, razžaljevalno in pohujšljivo klerikalno časopisje? Mar ni to škof? To je tista Tibera in Nil, ki preplavlja naše ljudstvo z napačnim, zavedljivim in pohujšljivim fanatizmom, ker se laže in trdi, da bijejo boj zoper brezverce — liberalce, medtem ko bijejo boj pod sleparsko krinko — za ljudsko nadvlado. Škof sam je izjavil v »Domoljubu«, da odobruje sedanje katoliško časopisje, ki bije boj zoper liberalizem na žaljiv, lažnjiv, obrekljiv in nesramen način. Predaleč bi prišli, ako bi hoteli to dokazati z raznimi citati. Le eno hočemo pribiti, to namreč, da imamo pri nas škofa, ki ali ne ve, kaj je pregrešno, hudobno, nesramno in obrekljivo, ali pa je unikum med avstrijskimi škofi, ki provzroča s svojo avtoriteto, da se greh, sovraštvo in pohujšanje in brezverstvo množi od dne do dne. Avstrijski škofje priporočajo duhovščini in vernikom mir, spravo, medsebojno ljubezen in pravičnost glede narodnostnih zadev ter spoštovanje in ljubezen do monarha in očetnjave, da bi ta ne razpadla zaradi vedno rastočih preprirov. Pri nas je pa skoraj vse obratno. Čujmo, kaj piše »Slovenec« v 291. številki lanskega leta: »Tirolski domači preprirov in škofje.« — Tirolski škofje so izdali pastirski list na svojo duhovščino, s katerim hočejo zatreti preprirov. Uka-

zujejo jim: 1. Da naj ne store ničesar niti za, niti proti »Bauernbundu« in naj se ne udeležujejo njihovih zborovanj. 2. Duhovniki naj se varujejo, da v političnih vprašanjih ne pridejo v nasprotje in se najrajše ognejo takemu delu, nego da bi zaradi njega trpela edinost. 3. Katoliškim časopisom je strogo prepovedano ostro polemizovati proti katoliškim lajkom, ki so drugega političnega mnenja.« Iz tega lahko razvidimo, kdo je odgovoren za ves naš pogubljeni, bratomorni boj, za politično fanatično nasprotje, za nesramo pisavo po katoliških časopisih in neprestano hujskanje in obrekovanje zoper svobodomiselce ali liberalce.

Vprašanje nastane sedaj, ako je svobodomiselna stranka dovoljena ali ne, ali je pregrešna ali ne. — Pojasnili smo že, da opazujemo boj v prirodi, pri človeku in v človeškem društvu. Povsod vidimo stati silo proti sili, opozicijo proti večini. Pojasnili smo tudi, da ne nasprotujejo pravi prostomiselci verskim dogmam, ampak samo nadvladi klerikalizma. Klerikalizem je škodljiv privesek cerkvi. Kakor beremo v zgodovini, se je bil neprestani boj med klerikalizmom in svobodomiselnimi. Liberalizem je torej jako star in še vedno čvrst in svež, ne pa zastarel in v propadu, kakor je trdil v nekem pastirskem listu ljubljanski škof. — Ako je ustvaril Bog povsod v prirodi, pri človeku in v človeški družbi silo proti sili ali opozicijo proti večini, je tudi božje delo boj liberalizma proti klerikalizmu. Brez božje volje se ne more zgoditi ničesar. Ta opozicija mora biti, ker bi drugače zavladovala med verniki velika mlačnost, tako da bi greh smatrali za krepost in čednost. Ali se ne huduje naš klerikalizem, kadar mu očitajo kako pregrešno dejanje? Ali niso klerikalci pošiljali dr. Šusteršiču zaupnic, ko se je dogodil oni škandal zaradi umazanih rok pri sodnji, prizivnem sodišču in v drž. zboru? Kdo gleda klerikalizmu na prste, na njegova početja, dejanja in nehanja? Ako bi ne bilo liberalizma in liberalnega časopisja, bi ti ljudje uganjali še grše reči, kar bi bilo gotovo še v večjo škodo veri.

(Dalje.)

Iz naše organizacije.

Kranjsko.

Prošnja „Pedagoškega društva“. Vsa slavna šolska vodstva, oziroma krajne šolske svete, gg. učitelje in učiteljice, ki so prejeli v tem šolskem letu podrobne učne načrte ali pa našo zbirko učnih slik in jih niso vrnili pa tudi članarine ne plačali, prosimo kar najvljudneje, naj se spomnijo svoje dolžnosti in nam pošljejo ali članarino — 2 K — ali pa za načrte 2 K, za slike pa 1 K 50 h, kar so že prejeli. — Imamo dolžnosti, ki se jih ne moremo otresti. Postaviti moramo spomenik rajnemu I. Rozmanu, kar pa bomo lahko izvršili le tedaj, ako nam ostanejo zvesti vsi člani ter izvrše svojo dolžnost. Le v edinstvu nam je moč, in zvesti moramo biti dolžnostim, zakaj: Kdor ne spoštuje se sam, podlaga je tujčevi peti. Nadaljevanja učnih načrtov razpošljemo kakor hitro izidejo.

Štajersko.

„Učiteljsko društvo za celjski in laški okraj“ zboruje v nedeljo, dne 12. marca t. l. ob 11. uri dopoldne v Celju, (okoliška šola) po nastopnem vzporedju: 1. Zapisnik. 2. Društvene zadeve in nasveti. 3. Razgovor o bodoči učiteljski konferenci. 4. Iz šolske prakse. — Zadnjič smo rekli, da zaradi »Zveznega« zborovanja ne bo našega. A ker sem na dan 25. marca sklical vodstveno sejo, se naše zborovanje lahko vrši.

Cenjeno sodruštvo! Bodoča deželna učiteljska konferenca je pred durmi. Treba se bo posvetovati o eventualnih